

Bijlage 3: Subsidiemogelijkheden (monumentale) kerkgebouwen en andere financiële mogelijkheden

Ondersteuning voor ingrijpend onderhoud en/of restauratie van een kerkgebouw kan voortkomen uit verschillende subsidiemogelijkheden. Als het kerkgebouw aangewezen is als gemeentelijk- of als rijksmonument, kan de eigenaar aanspraak maken op subsidie. Maar er bestaan meer mogelijkheden en vormen voor financiële ondersteuning, ook voor (kerk)gebouwen zonder monumentenstatus.

Hieronder zijn financiële- en subsidiemogelijkheden voor kerkeigenaren en kerkgebouwen toegelicht. Deze lijst met mogelijkheden is niet uitputtend. De lijst zal in de loop van de tijd worden aangevuld.

Mogelijkheden voor Gemeentelijke monumenten

Wanneer een kerkgebouw, of onderdeel van een kerkcomplex, is aangewezen als gemeentelijk monument in gemeente West Betuwe, dan is de 'Subsidieverordening gemeentelijke monumenten Geldermalsen 2017' van toepassing.

Binnen deze subsidieverordening kan voor een gemeentelijk monument subsidie aangevraagd worden voor instandhoudingwerkzaamheden. De verdeling van de subsidie vindt plaats op volgorde van ontvangst van aanvraag volgens het systeem "wie het eerst komt, wie het eerst maalt". De subsidie, bedraagt 20% van de door het college vastgestelde subsidiabele kosten tot een maximum van 2.000 euro per aanvraag. Deze subsidie kan verhoogd worden met een bijdrage uit de middelen die de provincie beschikbaar stelt. De totale subsidie, van gemeenten en provincie, bedraagt gezamenlijk niet meer dan 4.000 euro. De behandeling van een aanvraag voor subsidie kan ten hoogste eenmaal per twee jaar per gemeentelijk monument worden verleend.

De volledige verordening leest u op [Verordening van de gemeenteraad van de gemeente West Betuwe houdende regels omtrent monumenten Subsidieverordening gemeentelijke monumenten Geldermalsen 2017 \(overheid.nl\)](#)

Mogelijkheden voor Rijksmonumenten

Voor rijksmonumenten zijn er verschillende mogelijkheden om subsidies van het Rijk aan te vragen.

1. Onderhoudssubsidie Sim

Kerkeigenaren kunnen gebruik maken van de Subsidie Instandhouding Monumenten. Dit betreft sober en doelmatig onderhoud aan de kerkgebouwen en de inventaris (klokken, orgels, uurwerken en andere nagelvaste onderdelen).

Kerkeigenaren kunnen voorafgaand aan werkzaamheden een subsidieaanvraag voor een periode van zes jaar indienen. De maximale subsidie is afhankelijk van de herbouwwaarde van het monument. De volgende rekenregel wordt gehanteerd: $Maximale\ Subsidiabele\ Kosten\ (SK) = Herbouwwaarde\ (HBW) \times 6\ (jaar) \times 0,5\%$.

Stel dat de herbouwwaarde 1.000.000 euro is, dan is de berekening: $SK = 1.000.000\ euro \times 6 \times 0,5\% = 30.000\ euro$. De subsidie bedraagt 60% van de subsidiabele kosten, in dit voorbeeld dan 18.000 euro.

Het subsidiepercentage bedraagt 40% voor eigenaren die het rijksmonument bedrijfsmatig gebruiken.

Sinds 1 februari 2022 kunnen eigenaren ook instandhoudingssubsidie aanvragen voor: kerkelijke dienstwoningen in kerkelijk gebruik. Denk daarbij aan pastorieën en kosterwoningen.

Voor het indienen van een aanvraag zijn de volgende bescheiden nodig:

- Een actueel inspectierapport
- Overzichtsfoto's en detailfoto's
- Voor aanvragen boven de € 25.000 een werkomschrijving
- Een begroting (in het begrotingsmodel van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed)
- Een verklaring van een verzekeraar als bewijs van de herbouwwaarde van het (zelfstandig onderdeel) van het rijksmonument. Twee soorten verklaringen worden als bewijs geaccepteerd:
  - o een verzekeringspolis, offerte of schriftelijke verklaring van een verzekeraar waaruit de herbouwwaarde blijkt, of:
  - o een verklaring van een verzekeraar waarin wordt verklaard dat zij een bepaalde opgave van de herbouwwaarde door een taxateur accepteren.

Kerkeigenaren kunnen de aanvraag zelf indienen of het laten doen door een bureau met kennis en ervaring op dat gebied. Kosten voor het plan opstellen zijn tot een bepaald percentage subsidiabel. Meer informatie: [Subsidie instandhouding rijksmonumenten | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)

Een kerk die in particuliere handen is overgegaan en een woonhuis is geworden, is een rijksmonument met woonfunctie. De eigenaar van het monument kan dan ook voor de subsidie in aanmerking komen.

2. Subsidieregeling woonhuismonumenten

Voor deze regeling geldt dat jaarlijks, achteraf, subsidie kan worden aangevraagd. De subsidie bedraagt 38% van de subsidiabele kosten. Dit bedraagt dan de subsidiabele kosten volgens de [Leidraad Subsidiabele Kosten](#).

3. Herbestemmingssubsidie (herbestemmingsonderzoek, onderzoek verduurzaming en wind- en waterdichtregeling)

Deze subsidie bevordert duurzaam gebruik van monumenten en van gebouwen met een cultuurhistorische waarde. De regeling voorkomt dat monumenten waarvoor een nieuwe functie lastig te vinden is, langere tijd leeg staan en daardoor snel achteruit gaan. Deze subsidiemogelijkheid is te vinden op [Subsidie herbestemming | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#).

De wind- en waterdichtregeling geldt alleen in combinatie met een haalbaarheidsonderzoek of een vergelijkbaar onderzoek. Dit is te lezen in Hoofdstuk 3, artikel 17 van de huidige subsidieregeling.¹

In combinatie met een haalbaarheidsonderzoek kan ook subsidie aangevraagd worden voor een verduurzamingsonderzoek. Zie: [Subsidie herbestemming | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#).

---

¹ [wetten.nl - Regeling - Subsidieregeling stimulering herbestemming monumenten - BWBR0030544 \(overheid.nl\)](#)

Herbestemmingssubsidie ook voor gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

De herbestemmingssubsidie-regeling geldt ook voor gemeentelijke monumenten en voor de objecten die het college van B&W beeldbepalend of cultuurhistorisch waardevol acht. Er moet een verklaring bijgevoegd worden. Dat is onder andere te vinden in het aanvraagformulier voor de subsidie.²

4. Andere (rijks)subsidies

De Rijksdienst biedt ook algemene subsidies aan waar kerkeigenaren gebruik van kunnen maken. Vooral op het gebied van verduurzaming zijn er mogelijkheden vanuit de algemene subsidies, zoals:

De investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)

Deze regeling is voor woningeigenaren, zakelijke gebruikers en fabrikanten/leveranciers bouw- en installatiebedrijven. Deze subsidie is voor aansluiting op een warmtenet, warmtepomp, zonneboiler en isolatiemaatregelen. Als kerk bestaat alleen de mogelijkheid om deze subsidie aan te vragen via de zakelijke weg. Daarvoor is een KvK-nummer nodig. Meer informatie is te vinden via de [RVO-website](#).

Via de subsidiewijzer op [Subsidies & financiering | RVO.nl | Rijksdienst](#) zijn subsidiemogelijkheden te vinden. Kerkeigenaren kunnen hier zelf op zoeken of zich laten informeren (door een bureau met kennis en ervaring op dat gebied).

Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)

Voor eigenaren van maatschappelijk vastgoed. Of voor personen die zich bezig met het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, zoals bepaalde rijksmonumenten. De Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) komt eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed tegemoet in de kosten om te verduurzamen. Kerken en moskeeën kunnen in aanmerking komen. Meer informatie via: [Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed \(DUMAVA\) \(rvo.nl\)](#).

Mogelijkheden bij Provincie Gelderland

1. Functioneel Gebruik erfgoed

Provincie Gelderland heeft een subsidieregeling voor Functioneel erfgoed. De regeling geldt voor eigenaren van Gelderse rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Meer informatie is te vinden via de website van de provincie: [Provincie Gelderland - Functioneel Gebruik Erfgoed](#)

2. Algemene Subsidieverordening Gelderland (AsG)

Voor eigenaren van erfgoed in Gelderland is er subsidie beschikbaar voor het uitvoeren van onderzoek naar verbeteringen van functioneel gebruik en het restaureren van erfgoed op een duurzame manier. De voorwaarden zijn onder andere dat het om een pand gaat met een openbare functie (kerkgebouw, vergaderlocatie et cetera) en dat er een exploitatiebegroting aanwezig is. Bekijk paragraaf 7.4.2 van het besluit van [de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland](#) voor de aanvullende voorwaarden.

---

² [Bijlage B bij aanvraagformulier subsidie herbestemming: onderzoek haalbaarheid | Formulier | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)

3. Subsidie Aanpassingen gemeenschapsvoorziening

Als een kerkgebouw functioneert als (toekomstige) gemeenschapsvoorziening, is het mogelijk om subsidie aan te vragen voor het uitvoeren van duurzame maatregelen. Er zijn een aantal belangrijke voorwaarden waaraan voldaan moeten worden, omdat het om een gemeenschapsvoorziening gaat. Deze voorwaarden staan in [paragraaf 2.12.1 van het besluit](#). Zie ook [de website van de provincie](#).

Overige vormen en (financiële) mogelijkheden

1. (Particuliere) fondsen en crowdfunding

Naast subsidies is er ook een mogelijkheid voor (extra) financiële ondersteuning of financiering door (particuliere) fondsen. In sommige gevallen wordt crowdfunding ingezet als financieringsmogelijkheid.

2. Monumentenwacht Gelderland (voor kerken met monumentale status)

Het is mogelijk voor kerkgebouwen met een monumentale status om een abonnement bij de Monumentenwacht af te sluiten. De monumentenwacht komt dan jaarlijks komen inspecteren. Tegen een gereduceerd kan een professional van de monumentenwacht een energieadvies maken. Kijk voor meer informatie op [de website van Monumentenwacht Gelderland](#).

3. Voordeliger of collectief energie inkopen

Energie voor Kerken is een collectief inkoopproject van energie voor kerken. Informatie is te vinden via: www.energievoorkerken.nl/. Wat ziet men als kerkelijk gebouw? Hieronder volgt een opsomming:

- Kerk
- Pastorie
- Zalencentrum
- Particuliere woning in het bezit van de kerk
- Verenigingsgebouwen
- Kapel
- Begraafplaats

4. Nationaal Restauratiefonds (NRF)

Het Nationaal Restauratiefonds kan financiële ondersteuning bieden bij onderhoud, herbestemmen, verduurzamen of aankoop van gemeentelijke- of rijksmonumenten. Via het fonds zijn subsidies, laagrentende leningen en hypotheek mogelijk. Zie: www.restauratiefonds.nl. Mogelijkheden zijn een Monumenten-hypotheek of Duurzame Monumenten-lening. Er is een Cultuurfonds voor gemeentelijke monumenten en geregistreerde beeldbepalende panden met een beschermd stads- en dorpsgezicht.

Gelderse Monumentenfonds-hypotheek

De Gelderse Monumentenfonds-hypotheek is bedoeld voor een eigenaar, die kosten gaat maken voor het restaureren of herbestemmen van zijn of haar monument in Gelderland. En voor een eigenaar die energiebesparende maatregelen gaat nemen in het monument. Mogelijk kan de eigenaar hypotheek aanvragen uit [het Gelders Monumentenfonds](#). Deze hypotheek geldt voor rijksmonumenten en voor monumenten die beschermd zijn door de gemeente.

5. Toekomstbestendig Wonen lening

Particulieren die eigenaar van een kerkgebouw zijn (geworden), kunnen in aanmerking komen voor een lening tot 50.000 euro. Rentepercentage: rond de 1,6% tot 1,8%. Dit is afhankelijk van de leningsvorm.

6. Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG)

SKG is een adres voor financiële dienstverlening aan kerken en aanverwante instellingen. Deze organisatie biedt onder andere financieringen voor diverse doeleinden. Zie de [website van de SKG](#).